

Orimattilan kaupunki

Suvi Lehtoranta

Kaavoituspäällikkö

suvi.lehtoranta@orimattila.fi

Lausunto Orimattilan Kuivannon tuulivoimaosayleiskaavan rakennuskieltoalueelle haettuun poikkeuslupaan

Kiinteistölle 560-404-33-1 on haettu maaliskuussa 2023 poikkeamislupaa kesämökin rakentamiselle. Orimattilan kaupunginhallitus on 24.1.2022 § 32 määrännyt alueelle maankäyttö- ja rakennuslain (jäljempänä MRL) 38 §:n mukaisen rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen osayleiskaavan laatimista varten.

ABO Wind Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Orimattilan Kuivannon alueelle noin 11 kilometriä koilliseen Orimattilan keskustataajamasta. Suunnittelualue on yleis- ja asemakaavoittamatonta maa- ja metsätalousvaltaista aluetta.

Kuivannon tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen on tullut vireille osana Orimattilan kaupungin kaavoitusohjelmaa 2022-2026 (kv 13-12-2021 § 73). Tavoitteena on laatia alueelle maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukainen tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava, joka mahdollistaisi enintään viiden voimalan rakentamisen.

Orimattilan kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta on päätöksessään 18.1.2022 § 10 kaavoitusohjelmaan viitaten todennut, että kaupunki voi määrätä yleiskaavavan laatimisen tai muuttamisen vireille panon jälkeen alueelle rakennuskiellon ja 128 §:ssä tarkoitetun toimenpiderajoituksen. Päätöksen mukaan rajoituksen tarkoituksena on turvata, ettei kaavoituksen aikana ryhdytä toimenpiteisiin, jotka estäisivät tai vaikeuttaisivat tulevan Kuivannon tuulivoimaosayleiskaavan laatimista ja toteuttamista. Rakennuskieltoalueeksi on rajattu alue, joka ulottuu yhden kilometrin päähän paikoista, joihin selvitetään tuulivoimaloiden rakentamisen soveltuvuutta. Kaupunginhallitus on määrännyt rakennus- ja toimenpidekiellon Kuivannon alueelle 24.1.2022 § 32 kaupunkikehitys- ja teknisen lautakunnan ehdotuksen mukaisesti. Toimenpiderajoitus on kumottu kaupunginhallituksen päätöksellä 21.11.2022 § 437, sillä avohakkuista koskeva toimenpiderajoitus on käynyt tarpeettomaksi suunnittelualueen luontoarvojen tultua selvitettyiksi. Päätös ei ole koskenut rakennuskieltoa, joka on jäänyt yhä voimaan.

MRL:n 171 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunta ei voi myöntää MRL:n mukaisesti määrätystä kiellosta tai rajoituksesta poikkeamista, jos se aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

ABO Wind Oy toteaa, että poikkeamisluvan myöntäminen aiheuttaisi merkittävää haittaa tuulivoimaosayleiskaavan laatimiselle Kuivannon alueelle. Kiinteistö 560-404-33-1 sijaitsee noin 1000 metrin päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta, minkä vuoksi kiinteistölle rakennettava vapaa-ajan asunto rajoittaisi merkittävästi mahdollisuuksia alueelle tavoitellun voimalamäärän kaavoittamiseen voimassa olevien suunnittelumääräysten puitteissa.

Tuulivoiman rakentamista ohjaa muun muassa valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (jäljempänä "tuulivoimameluasetus"). Tuulivoimameluasetuksen 3 §:n

mukaan loma-asutuksen melutaso ei saa ylittää yöllä 40 dB. Tarkka melumallinnus tehdään rakennusluvan hakemisen yhteydessä rakennettavan voimalamallin melupäästön takuuarvon perusteella, mutta ABO Wind Oy on jo tehnyt alustavia melumallinnuksia alueella. Näiden mallinnusten perusteella on mahdollista, että kiinteistöllä 560-404-33-1 ylittyisi 40 dB:n raja-arvo.

Toinen kaavoituksen yhteydessä arvioitava tuulivoiman ympäristövaikutus on välke. Auringon paistaessa tuulivoimalan takaa aiheutuu valon ja varjon vilkkumista eli välkettä, kun roottorin lapojen pyöriminen aiheuttaa liikkuvan varjon. Suomessa ei ole määritelty tuulivoimaloiden välkevaikutukselle ohjearvoja. Ympäristöministeriön antamassa ohjeessa ”Tuulivoimarakentamisen suunnittelu” (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016) todetaan, että välkevaikutusten arvioinnissa on suositeltavaa käyttää apuna verrokkimaissa säädettyjä suosituksia välkkeen rajoittamisesta. Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa annetut raja-arvot tai suositukset välkkeen enimmäismäärälle ovat 8-10 tuntia vuodessa.

ABO Wind Oy on tehnyt alueella alustavia välkemallinnuksia, joissa tarkastellaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti erityisesti 8 tunnin vuosittaisen välkemäärän ylittymistä tuulivoimapuiston ympäristössä. Alustavien välkemallinnusten perusteella kiinteistöllä esiintyisi välkettä 10-15 tuntia vuodessa.

Melu- tai välkevaikutusten raja-arvojen ja suositusten ylittyminen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla pakottaisi muuttamaan suunniteltuja voimaloiden sijainteja niin, etteivät raja-arvot vapaa-ajan asunnolla ylittyisi. Hankealueen ympäristössä on useassa suunnassa vakinaista sekä vapaa-ajan asutusta, mikä rajoittaa voimaloiden sijoittelun liikkumavaraa muista suunnista. Tuulivoimaloiden sijoittelulla on pyritty minimoimaan lähialueen asukkaille hankkeesta koituvat vaikutukset. Tästä johtuen poikkeusluvan myöntäminen vapaa-ajan asunnon rakentamiselle kiinteistölle 560-404-33-1 voisi merkitä melu- ja välkevaikutusten kasvua muilla jo rakennetuilla lähialueiden vakituisilla tai vapaa-ajan asunnoilla voimaloiden uudelleensijoittelun vuoksi. Lisäksi mitä suurimmalla todennäköisyydellä poikkeusluvan myöntäminen kutistaisi suunnittelualuetta siten, että melu- ja välkevaikutuksia koskevien suunnittelumääräysten puitteissa Kuivannon alueelle olisi mahdollista toteuttaa suunniteltua vähemmän voimaloita.

Yhteenvedona ABO Wind Oy toteaa, että poikkeamisluvan myöntäminen vaikeuttaisi merkittävästi tai jopa estäisi suunnitellun tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen ja toteuttamisen aiheuttaen tuulivoimaloiden suunniteltujen sijaintien muutoksia tai mahdollisesti suunnitellun voimalamäärän vähentymistä. Alueelle on määrätty rakennuskielto tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen turvaamiseksi, ja vapaa-ajan asunnolla olisi olennainen haitallinen vaikutus kaavoitukselle.

Jenni Elonen

Projektijohtaja

ABO Wind Oy

0503223104

jenni.elonen@abo-wind.fi

Itämerentori 2, 11. kerros, 00180 Helsinki